

BÂFCANLIK MADEN YASASI KOMİSYONU TARAFINDAN HAZIRLANAN MADEN YASASI TASARISI TASLAĞINA İLİŞKİN JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASININ GÖRÜŞLERİ

MADDE 1 (3213 sayılı Maden Kanunu 2.Md.)

Vermikülfit bir mika grubu minerali olduğu halde parantezin dışında bırakılmıştır.

Granat grubu mineraller arasında Andradit sayılmamıştır,

Mermer tanımında, diabaz da sert taş olduğu halde sert taşlar içerisinde alınmamıştır. Ayrıca mermer olarak değerlendirilen breş ve konglomeralar da vardır. Bu nedenle mermer bölümünün son kısmından "diabat sözcüğü çıkarılarak şu şekilde değiştirilmesi daha doğrudur: * „Jraverten, gnays, tms, konglomera VB sert taşlar!

Listede yer alan maddelerden bazılarının doğru yazılışları şöyledir:

Lantanyum, neodimyum» praseodimyum» erbiyum ,
pauigorskit, dermantoit.

MADDE 2 (3213 sayılı Maden Kanunu 3.Md.)

Sayılan tanımlara, taslağın çeşitli maddelerinde yer alan aşağıdaki değişiklik ve eklemelerin yapılması çağdaş bilim ve teknoloji yaklaşımı açısından yararlı ve gereklidir,

İHBAR : İşletme ruhsatı almış bir sahada daha önce bilinmeyen veya bildirilmeyen bir maden varlığının ilgili daireye bildirilmesi.

BULUCULUK : Herhangi bir ruhsat döneminde, yönetmelikte belirtildiği şekilde faaliyet raporu ile madenin görünür-muhtemel rezervinin ortaya çıkartılması.

FAALİYET RAPORU : Madencilik faaliyetlerinin yönetmelikte belirtildiği şekilde, faaliyetleri yürüten yetkili teknik elemanlarca hazırlanan takdim metni,

NEZARET : İşletmelerde» cevher üretiminin tekniğe ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü,

NEZARETÇİ : İşletmelerde» cevher üretimine nezaret eden sorumlu ve yetkili maden mühendisi,

MADEN JEOLJİSİ HARİTASI : Ruhsat sahasında, yüzeyde ve cevher üretimi yapılan yerlerde (galeriler ve açık ocaklarda) gözlenen cevherleşmeyi, sahadaki diğer kaya türleri ve jeolojik yapılarla aralarındaki ilişkileri gösteren ve yer altının durumunu tasarlama yarayan beyan niteliğinde harita.

PROSPEKSİYON : Maden arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması.

REZERV : Sınıfı, varlığı, özelliği ve miktarı bu konudaki TSE standartma uygun olarak belirlenmiş ekonomik cevher miktarı.

GÖRÜNÜR REZERV : Boyutları, konumu, niteliği ve miktarı belirlenmiş ve işletilebilir rezerve esas olacak kesin cevher miktarı.

İŞLETİLEBİLİR REZERV : Günün teknik ve ekonomik koşullarında karlı olarak üretilebilecek cevher miktarı.

REZERVASYON : Maden aramak için süreli saklı tutulan alan,

SERT TAŞ : Granit, siyenit, gabro, diabaz ve ssrpantinit gibi derinlik, damar ve yüzey taşları,

MADDE 4 (3213 sayılı Maden Kanunu 6.Md.)

Taslağın ikinci fıkrasında sözkonusu edildiği biçimiyle ön işletme ve işletme ruhsatının sadece tüzel kişi adına verilmesi.

a) Anayasaya aykırı olarak kişilerin haklarını

engellemesi,

b) İşletme ruhsatını alamayacağını bile bil© hiç kimsenin maden aramaya kalkışmayacağı,

c) Arama ruhsatı sahiplerinin, İşletme için gerekli sermayeyi bulmak üzere yatırımcılarla yapacakları pazarlığı engellemesi nedeniyle sakıncalı olacaktır.

Bu nedenle 2.fıkranın 3213 sayılı kanunda anıldığı biçimiyle, "*Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilti* olarak kalması yerinde olacaktır,

MADDE 7 (3213 sayılı Maden Kanunu 10.Md.)

2, ve afıkraiaara konu olan durumlar farklı iki olayı nitelemektedir. 3.fıkırada bunlardan birisi "..., *Yapılan beyanlarda gerçek dışı, yanıltıcı, kanun hükümlerinin yürüt Om ünü engelleyici, haksız biçimde hak iktisabına neden olucu durumlar,,*" olarak açık bir biçimde belirtilmiştir. Diğer fıkrada bir açıklık getirilmemiş olması nedeniyle, herhangi bir yanlış anlamayı önlemek üzere 2.fıkranın ilk cümlesinde şu değişiklik yapılmalıdır: "*ilgffl d£irQ tarafından yapılan tetkik neticesinde, haksız biçimde hak iktisabına neden olmayan ve kanunun yürütümünü engellemeyen hata ve noksanlıkların bulunması* haüDdûJL

MADDE 12 (3213 sayılı Maden Kanunu 15.Md.)

İhbar ve buluculuk haklarının belirli bir süreyle sınırlanması, sonsuz olmaması gerekir, Bu nedenle 4.fıkra olarak aşağıdaki İbarenin alınması doğru olacaktır: "*ihbar VB buluculuk haklarının doğmasından itibaren, söz konusu cevher 10 yıl içinde İşletmeye alınmazsa ihbar hakkı, 25 yıl içinde işletilmezse buluculuk hakkı düşeri*

MADDE 14 (3213 sayılı Maden Kanunu 17.Md.)

Arama Faaliyet Raporları (Ek Form 4), kendilerinden beklenen yararları sağlayabilecek nitelikte değildir, Bu içerikteki arama faaliyet raporlarına dayanarak ciddi ve güvenilir işletme projeleri hazırlamak olanak dışıdır. Bu nedenle 1, ve 2, arama dönemlerinde verilecek faaliyet raporlarının sadeleştirilmesi: işletme projelerine sağlam bir temel oluşturacak sağlıklı ve yeterli içerikteki "*Nihai Arama Raporunun* proje ile birlikte verilmesi yararlı olacaktır. Buna bağlı olarak 2.fıkranın birinci cümlesi şu şekilde değiştirilmelidir:

"*Arama ruhsatı 12^{şer} aylık iki arama dönemini VB 6 aylık nihai arama raporu ite proje hazırlama dönemini kapsar*"

3.fıkırada "*Arama dönemi faaliyet raporları, aramayı bizzat yerinde yönlendiren jeoloji mühendisi veya en az bir maden mühendisi tarafından tanzim êdllif* denilmektedir. Madencilik çalışmalarının bu ilk döneminde, ruhsat sahasında bulunan mineral belirtileri tanımlanır ve İleride bir maden işletmesine hedef olabilecek maden yatağı aranır. Açık bir gerçektir ki arama programının olumlu sonuçlanması amacıyla cevherleşmenin biçimi, konumu, çevre kayalarla olan ilişkileri, mineralojisine ilişkin özelliklerinin değerlendirilmesi sadece jeolojik bilgi ve tekniklerin kullanılması ile mümkün olabilmektedir. Bu nedenle, jeoloji mühendisinin uzmanlık alanına giren arama döneminden jeoloji mühendisi sorumlu tutulmalıdır. Bu dönemde yapılacak kuyu* galeri gibi faaliyetlerde maden mühendisinin yetkili olacağı ^{ts}şçf Sağlığı ve İş Güven/içi Önlemlerine İlişkin Tüzük¹ hükümlerinde zaten belirtilmektedir. Bu kapsamda olmak üzsre sözkonusu maddenin S.fıkrası birinci cümlesinin şu şekilde değiştirilmesi gereklidir; *Arama dönemi faaliyet raporları, aramayı bizzat yerinde yönlendiren en az bir jeoloji mühendisi tarafından tanzim edilir*

S.fıkranın son cümlesi, 1.fıkıradaki değişiklik paralelinde şöyle bağlamalıdır: "*Nihai arama raporunun en geç ön İşletme projesi ile birlikte verilmemesihisinde,,*".

e.fıkıraya şu eklemenin yapılması gereklidir: "*Faaliyet raporlarının, nihai arama raporunun, ön işletme projesinin, İşletme projesinin,,*1

MADDE 15 (3213 sayılı Maden Kanunu 19.Md.)

Ruhsat sahalarının gereksiz yere kapalı tutulmalarını önlemek üzere, ön işletme döneminin arama ruhsatına sahip olmaktan doğan bir hak olmadığı kavramı getirilmelidir. Yatağın işletmeye hazırlanması için arama dönemi dışında bir ek süre gerekiyorsa ön işletme uygulanmalıdır. Bunun için de arama dönemindeki bütün yükümlülüklerin eksiz ve zamanında yerine getirilmesi ve ön işletmeyi gerektiren nedenlerin belirgin bir biçimde kanıtlanması şartı aranmalıdır. Bunu sağlamak üzere maddenin birinci cümlesi şu şekilde düzeltilmelidir: "*Arama ruhsat sahibi, arama döneminde yaptığı faaliyetler sonucunda belirlediği madenin rezerv tespitine yönelik arama çalışmalarını geliştirmek ve/veya işletmeye hazırlık çalışmalarını yapmak gerektiğini beyanla Ön İşletme projesi vererek Ön İşletme ruhsatı talebinde bulunabilir*

Maddenin 2.cümlesini oluşturan "Ön İşletme ruhsatnamesi veri/işine kadar geçen süre ân işletme süresi içinde sayı lit ifadesi ile madenci, doğrudan hak kaybına uğratılmaktadır. Bu nedenle, bu cümlenin çıkarılması yerinde olacaktır.

Bu dönem maden yatağının ayrıntılı bir biçimde incelenmesi ile tespit edilen rezervin işletme için geliştirilmesi ve işletme için gerekli alt yapı çalışmalarından oluşmaktadır. Dolayısıyla ön işletme döneminde jeoloji ve maden mühendisleri yetki ve sorumluluğu birlikte yüklenmelidir. Bu nedenle söz konusu maddenin son cümlesinin şu şekilde değiştirilmesi daha gerçekçi olacaktır: "Ön işletme projesi en az bir jeoloji mühendisi ve bir maden mühendisi tarafından tanzim edilir"

MADDE 16 (3213 sayılı Maden Kanunu SO.Md.)

Gerçeğe ve bilime aykırı bir biçimde ön işletme dönemi ikiye ayrılmaktadır. Halbuki rezerv geliştirme çalışmaları ve işletme hazırlık faaliyetleri birbirleriyle bağlantılıdır ve içice yürütülmelidir. Bu nedenle söz konusu maddenin 2.fıkrası birinci cümlesi şu şekilde düzeltilmelidir: "Ön işletme dönemi faaliyet raporları en az bir jeoloji mühendisi ve bir maden mühendisi tarafından hazırlanır,"

MADDE 17 (3213 sayılı Maden Kanunu 22, Md.)

Maddenin son bölümünde "şayet bu süre içinde müracaat yapılmışsa ilk müracaatçıya ruhsat verilir" denmektedir. Resmi Gazete ile verilen 2 aylık ilan süresi ile bu hüküm çelişmektedir. Şu şekilde yapılacak bir değişiklik, müracaatçılar arasında eşitlik yaratacağından yararlıdır: "şayet bu süre içerisinde tek bir müracaat o/urm teminat kadar ihale bedeli yatırıldığı takdirde ruhsat alma hakkı doğar. Birden fazla müracaat o/ursa, saha müracaatçıları arasında açık arttırma usulü ile ihale edilir."

Yasal açıdan bir boşluk olmaması için, bu maddeye şu fıkranın eklenmesi de yararlı olacaktır: "İhale bedeli Madencilik Fonu'na İrat kaydedilin Taban ihale bedeli ruhsatname safhası teminatı kadar olup, açık arttırma bu miktar üzerinden başlatılın İhalenin İlan usul ve esasları Yönetmelikle belirtilir."

MADDE 19 (3213 sayılı Maden Kanunu 24 Md.)

1.fıkranın birinci cümlesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesi» MADDE 14'deki gerekçeler nedeniyle yerinde olacaktır: "İşletme ruhsatnamesi için müracaat arama ve ön işletme ruhsat süreleri içinde en az bir jeoloji mühendisi tarafından hazırlanarak

imzalanmış bir nihai arama raporu ile en az bir maden mühendisi tarafından..."

2*fıkrasında " Yerinde tetkik sonucu işletmeye müsait cevher varlığının tespit edilmemesi halinde talep reddedilip hükmü getirilmiştir. Böylece, işletme projesinde istenen rezerv dışındaki diğer bilgiler gözardı edilmiştir. Ayrıca, burada "Yerinde tetkik sonucu" denilerek fıkranın giriş cümlesindeki "proje üzerinde ve yerinde yapılan tetkik sonucu" ibaresi yok sayılmıştır. Bu nedenle yukarıdaki hüküm bazı sakıncalar doğurabilecektir. Bunu önlemek amacıyla şu şekilde değiştirilmesi daha doğrudur: "Projenin tetkiki sonucunda, haksız yere hak İktisabı yarattığının tespit edilmesi halinde 10, Maddedeki hükümler uygulanır. Bu madde hükümleri yerine getirilmezse 15. Maddedeki buluculuk hakkı saklı tutularak saha 30, Madde hükümlerine göre ihale edilir,"

11) MADDE 23 (3213 sayılı Maden Kanunu 2a Md.)

İşletme dönemindeki arama faaliyetleri sonucu bulunacak yeni madenler ihmal edilmiştir. Bu nedenle birinci cümlede şu değişiklik yararlı olacaktır: "işletme ruhsat sahibi 24, Madde hükümleri uyarınca işletmeye alma sırasını bildirdiği madenler ve iş/etme dönemindeki arama faaliyet/eri sonucunda bufduüğü yeni madenler için,,,"

MADDE 24 (3213 sayılı Maden Kanunu 29. Md.)

Madencilik, aramadan işletmeye kadar bir bütündür. Arama çalışmaları işletme döneminde de sürdürülür, işletme sırasında ortaya çıkacak yeni verilerden yararlanarak yürütülen arama çalışmalarının amaçlarından birisi rezerv geliştirme ve yeni rezervler bulmaktır. Diğer ise, yatağın gelişimini sürekli denetim altında tutarak cevherleşmenin ve yan kayaların özelliklerindeki değişimlerinden yararlanarak, beklenmedik olumsuz gelişmelere zamanında müdahale edebilmektir, Ayrıca, ocak terk edilmeden önce, cevherin tümüyle tükendiğinden ve geride hiç bir gözden kaçmış cevher kütlesi kalmadığından emin olmak için arama çalışmaları bir süre daha sürdürülür, İşletmenin sağlığı açısından arama faaliyetlerinin ve maden jeolojisi haritalarının önemi büyüktür.

Bu nedenle, işletme dönemi faaliyetlerinden maden mühendisi sorumlu tutulmalı, bu dönemdeki arama çalışmalarında ise jeoloji mühendisi yetkili kılınmalıdır. Bu kapsamda olmak üzere söz konusu

maddenin 3. fıkrasında şu değişiklik gerekli ve yararlıdır: "işletme süresince ruhsat sahibi her yıl Mart ayı sonuna kadar her işletme izni için bir maden mühendisi tarafından hazırlanmış işletme faaliyet raporu, imalat haritası ve bir sonraki yıl için üretim programı ile bir jeoloji mühendisi tarafından hazırlanmış maden jeolojisi haritasını ve arama faaliyet raporunu ilgili Daireye vermek zorundadır."⁹

MADDE 25 (3213 sayılı Maden Kanunu 30.Md.)

S.fıkra da belirtilen durum bürokratik işlemleri arttırmakta ve ilgili daireye yük getirmektedir. Bu nedenle 2.cümleden itibaren yapılacak şu değişiklik yararlı olacaktır; "Yapılan ilana rağmen sahaya talip çıkmaması halinde sahanın sınırları paftalardan silinerek yeni müracaatlara açılır."¹¹

MADDE 26 (3213 sayılı Maden Kanunu 31.Md.)

Fenni nezaretçilik sistemi, madencilik faaliyetlerinde beklenen amaca hizmet etmemektedir. On tan* maden işletmesinin fenni nezaretçiliğinin tek bir maden mühendisine verilmesi sistemin çalışmasını engellemektedir. Bu maddede şu şekildeki bir değişiklik yararlı olacaktır: "işletme ruhsat sahibi işletme faaliyetleri süresince işletmede emniyet ve iş güvenliğinin sağlanmasından sorumludur. Yapılacak denetimlerde uygun koşulların sağlanmadığının tespiti durumunda IE Maddenin Ukrası hükümleri uygulanır. Türk Ceza Kanunu Hükümleri saklıdır"

MADDE 27 (3213 sayılı Maden Kanunu 32.Md.)

İir maden işletmesinin son aşamasında elde edilen jeoloji verilerinin tekniğine uygun haritalanması ile hazırlanan maden jeoloji haritası, seneler sonra aynı maden sahasına çeşitli nedenlerle dönülmesi gerektiğinde başka hiç bir şekilde ve hiç bir yolla temin edilemeyecek bilgi kaynağını oluşturmaktadır.

Madencilik çalışmaları sırasında ve işletmeden etkilenen çevrenin korunması ve işletmeden etkilenen çevrenin yeniden düzenlenmesi için gerekli önlemlerin yasa da yer alması, doğal zenginliklerin ve tabiat varlıklarının korunması açısından gereklidir. Madencilik faaliyetleri sonucu bozulan arazilerde yapılacak iyileştirme çalışmaları ile hem ekolojik ham de ekonomik değerlerin olabildiği ölçüde geri döndürülmesi hedeflenmelidir. Buna bağlı olarak şu fıkranın eklenmesi yararlı ve gereklidir; "Ruhsat sahipleri ocakların son durumunu gösteren, bir maden mühendisi tarafından hazırlanmış imalat haritaları ile bir jeoloji mühendisi tarafından hazırlanmış maden jeolojisi haritası ve son rezeiv bilgileri ite çevre düzenlemesine ilişkin verileri içeren bir jeoloji raporunu dilekçesine eklemek zorundadır*"

MADDE 30 (sayılı Maden Kanunu 36.Md.)

1.fıkranın sonuna yapılacak şu ekleme ile maddenin anlamı güçlendirilecektir; "Analiz raporlar ve döküm alanları, faaliyet raporları ve son durum raporlarına ekli plân ve haritalarda gösterilir" O

ULUSLARARASI VOLKANOLOJİ KONGRESİ

Uluslararası Volkanoloji ve Jeokimya Birliği (IAVCEI), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ve Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından ortaklaşa düzenlenen Uluslararası Dünya Volkanoloji Kongresi 12-16 Eylül 1994 tarihleri arasında Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Kampüsü'nde düzenlenecektir.

Kongrede tektonizma ile ilişkili volkanik aktivite, yitimle ilişkili magmatizma, plaka içi magmatizma, piroklastik kayaçlar, tefrakronoloji ve jeokronoloji, denizaltı volkanizması, volkanik afetler, volkano-jeofizik, uygulamalı/deneysel petroloji, volkanizma ile ilişkili maden yatakları, Tetis ofiyolitleri ve volkanizmanın diğer konulardaki sözlü bildiriler İngilizce olarak sunulacaktır. Kongre öncesi ve sonrasında teknik gezilerin de düzenlendiği bu kongre için ayrıntılı bilgi; Düzenleme Komitesi Sekreteri Dr. Ayla TANKUT (ODTÜ)* tan sağlanabilir!